

Groddden

ERFAREN NYBÖRJARE

Karin Berggren lämnade sin
USA-karriär för att blåsa liv
i familjegården i Småland.

ODLA ÄRTER?

Så vet du om ärtodling
passar dig.

POLITIK

Regeringen vill förändra
lantbruket. Vi förklarar hur.

ÅRSSTÄMMAN

Utdelningen är fastslagen
och nya styrelsen på plats.

Innehåll

NR 2 2025

Ledare | 4

Nyplockat | 6

Utblick | 8

Gårdsreportage | 10

Framtidens jordbruk | 16

Porträttet | 18

Medlemskrönika | 22

Nytt i hyllan | 23

Koncernreportage | 24

Så funkar det | 27

Innovation | 28

Siffror | 30

Fem svarar | 32

Årsstämman | 34

Vi i Lantmännen | 36

Landet runt | 39

Emissionshandel | 40

Hallå ny medlem | 40

Medlemschefen | 43

5

Lantmännen har en
ny ordförande:
Jan-Erik Hansson.

24

Pannkakfabriken
i Laholm har
fått rull på
samheten.

23

Tänd grillen –
det är sommar!

PÅ OMSLAGET

Fotograf David Einar träffade nyblivna styrelseledamoten Karin Berggren på hennes gård i småländska Ishult.

10

Vi möter Cissi Klasson, grisbonde
med högt ställda mål och
spännande nytänk.

LEDARE

Vi möter utmaningar – men framtiden är ljus

FÖRSTA HALVÅRET AV 2025 har präglats av den rådande osäkerheten i omvärlden. Svängningar på världens finansiella marknader, ökande geopolitisk oro och en generellt svagare ekonomisk utveckling har även påverkat Lantmännens verksamheter.

Vi presenterade ett svagare resultat för årets första fyra månader. Mot bakgrund av den utvecklingen och de nya marknadsförutsättningarna har ett koncernövergripande besparingsprogram initierats, där målsättningen är att minska våra kostnader med en halv miljard kronor. Det är viktigt att vi agerar direkt för att stärka vår konkurrenskraft och positionen för Lantmännen på längre sikt.

Trots att vi står inför tuffa utmaningar som vi behöver adressera här och nu, kvarstår det faktum att Lantmännen är verksamt inom två viktiga framtidsbranscher: lantbruk och livsmedel. Vi behöver fortsätta våra satsningar på att öka livsmedelsproduktionen, både för att stärka det svenska lantbruket och den svenska livsmedelsförsörjningen samt för att möta behoven hos en växande global befolkning.

DET VAR DÄRFÖR glädjande att landsbygdsminister Peter Kullgren besökte Lantmännens föreningsstämma, och kommenterade den uppdaterade livsmedelsstrategin. Ministern underströk bland annat vikten av stärkt livsmedelsproduktion, tillväxt och ökad lönsamhet i lantbruket för att uppnå våra gemensamma mål. Målen behöver fortsatt omvandlas till konkreta åtgärder, som får effekt både på gårdarna och i livsmedelsproduktionen, men jag uppskattar den tydliga ambitionen hos våra politiker. Du kan läsa mer om livsmedelsstrategin på sidan 8 och om föreningsstämman på sidan 34.

Jag vill tacka alla som deltog på årets distriktsstämmor och föreningsstämma. Det finns ett påtagligt engagemang i föreningen, vilket är en stor styrka. Därför var det också extra glädjande att stämman kunde besluta om den näst högsta utdelningen någonsin till medlemmarna. På stämman valdes Karin Berggren till ny styrelseledamot, läs mer om Karin på sidan 18, och Jan-Erik Hansson valdes efter stämman till ny styrelseordförande. Jag ser fram emot att fortsätta arbetet tillsammans med styrelsen för att även framgent utveckla Lantmännen.

DEN POLITISKA OCH ekonomiska osäkerheten kommer sannolikt att fortsätta utmana flera av våra marknader även under årets andra hälft. Men en orolig omvärld kan också skapa möjligheter. Lantmännen har i grunden stabila finanser och en stark affärsportfölj – och jag är övertygad om att vi kommer att hantera utmaningarna och stärka positionen för Lantmännen och svenskt lantbruk över tid. ●

*Magnus Kagevik
Vd och koncernchef Lantmännen*

FOTO: JOHAN OLSSON

Grodden

Redaktion: Grodden, Lantmännen, Box 301 92, 104 25 Stockholm. Växel: 010-556 00 00. Mejl: grodden@lantmannen.com
Registrerad ansvarig utgivare: Jesper Broberg **Redaktörer:** Camilla Telander Pulliam camilla.telander@lantmannen.com och Peter Hammarbäck peter.hammarback@spoon.se **Layout:** Jessica Jäderås. **Omslagsbild:** David Einar.
Upplaga: Cirka 20 000 exemplar. **Tidningen utkommer med 4 nummer per år.** **Tryckeri:** Trydells. **Distribution:** Distribueras som posttidning B till medlemmarna, samt även internt inom Lantmännen. **Adressändring:** Medlemmar: Meddela kundregistret, 010-556 00 00, cf-ssc.kundregister@lantmannen.com. Övriga: Kontakta redaktör.
Kontaktperson annonsbokning: grodden@lantmannen.com

Trycksak
3041 0091

 Lantmännen

Nyplockat

AKTUELLT OCH NYTT FRÅN LANTMÄNNENS VÄRLD

LANTMÄNNEN

Lantmännens nye ordförande: en entreprenör med mjölk och kött från Hälsingland

LANTMÄNNENS NYE styrelseordförande heter Jan-Erik Hansson. Han valdes på det konstituerande styrelsemötet som följde årets **stämma** som hölls den 7 maj i Stockholm. Patrick Aulin utsågs då till ny vice ordförande.

– Jag är hedrad över det förtroende styrelsen har visat mig, och det är med både stolthet och ödmjukhet jag tar mig an uppdraget som styrelseordförande i Lantmännen, säger Jan-Erik Hansson, ny styrelseordförande i Lantmännen.

Han har varit en del av Lantmännens styrelse sedan 2022, varav de sista två åren som vice ordförande. Jan-Erik driver en omfattande lantbruksverksamhet i Färla i Hälsingland. Verksamheten omfattar mjölk, kött, entreprenad, fastigheter och skog. Jan-Erik har en gedigen

erfarenhet av och goda kunskaper om lantbruks- och livsmedelsverksamhet samt tidigare erfarenhet från styrelsearbete i andra internationella kooperativa företag.

NU SER HAN fram emot att fortsätta arbetet med att skapa bättre förutsättningar för lönsamhet **för** medlemmarna:

– Tillsammans med styrelsen och ledningen ser jag fram emot att fortsätta utveckla vårt kooperativ, stärka svenskt lantbruk och den svenska livsmedelsproduktionen. Vi har goda möjligheter till fortsatt tillväxt i Lantmännen, samtidigt som vi ska fortsätta skapa bättre förutsättningar för lönsamhet på medlemmarnas gårdar, säger Jan-Erik Hansson. ●

NYA AFFÄRER

Storsatsning på ny korvbrödsfabrik

Lantmännen Unibake, med varumärket Korvbrödsbagarn, tar nu nästa steg i utvecklingen av den svenska brödverksamheten med en investering om cirka 700 miljoner kronor i en ny produktionsanläggning. Med denna investering expanderar företaget sin kapacitet och närvaro i Örebro.

– Med den nya anläggningen möter vi den ökande efterfrågan från våra kunder. Satsningen stärker vår position i Norden och visar att vi både tror och satsar på att öka svensk livsmedelsproduktion. Det är en långsiktig investering som följer våra högt ställda krav på leveranssäkerhet, produktkvalitet och innovation, säger Jonas Lindell, vd för Lantmännen Unibake Sverige.

Korvbrödsbagarn har haft sin bas i Örebro sedan 1963. I dag är anläggningen ett av Europas största specialbagerier för korv- och hamburgerbröd, med en produktionskapacitet på över två miljoner bröd per dygn.

– Med expansionen ökar vi kapaciteten och därmed den svenska livsmedelsproduktionen. Arbetet med den nya anläggningen innehåller en rad åtgärder som stödjer våra klimatambitioner – inklusive solpaneler och tekniska uppgraderingar. Dessa förbättringar speglar vårt fortsatta fokus på ansvarsfull tillväxt och ständiga förbättringar i vårt miljöarbete, säger Jonas Lindell.

Den nya anläggningen, som omfattar 13 000 kvadratmeter fördelat på tre plan, kommer att byggas inom nuvarande fabriksområde. **Den nya produktionsanläggningen** är nästa steg efter att Lantmännen invigde ett nytt centrallager i Örebro under 2023.

– Anläggningen är en viktig del i vår strategi att möta framtidens krav och behov inom brödindustrin och säkerställer att vi är en ledande leverantör – även i morgon. Vi tror på våra medarbetare, en stark svensk livsmedelsproduktion och marknaden för korv- och hamburgerbröd, avslutar Jonas Lindell.

Byggarbetet börjar under hösten 2025 och beräknas vara slutfört till 2027. ●

PROTEIN-NYTT 1

Så går bygget av jätteanläggningen i Uddevalla

DEN 29 FEBRUARI 2024 togs första spadtaget för Lantmännens nya spannmålsanläggning i Uddevalla – det största industriprojektet i sitt slag sedan 80-talet.

Under våren 2024 påbörjades arbetet och planen är att spannmålsanläggningen ska vara driftklar till skörden 2026. Jämfört med dagens anläggning får den högre kapacitet och blir betydligt mer effektiv. Investeringen på en halv miljard kronor ska bli en av grundpelarna i Sveriges spannmålsinfrastruktur genom både utökade exportmöjligheter och högre mottagningskapacitet.

Arbetet rullar på för fullt, berättar Gustaf Tynelius, projektledare:

– Vi håller både tiden och budgeten vilket är väldigt betydelsefullt. Just nu sätter vi upp maskintorn och den första silon har börjat byggas, så man börjar kunna skönja anläggningen på riktigt! Spannmålsanläggningen kommer att

Februari 2024 – Första spadtaget

April 2024 – Bygget påbörjades i praktiken

Maj 2025 – Taklagsarbetet – Maskintornet på plats. De 3 stora silorna är monterade

Maj 2026 – Anläggningen ska lämnas över till verksamheten

Skörd 2026 – första skörden i Nya Uddevalla

bestå av 21 silor med två torkar för en beräknad omsättning om uppemot 100 000 ton spannmål per år. Just nu pågår även upphandling av båtlastare.

– Det här är ett roligt projekt eftersom vi vet att det bidrar till framtidstron bland lantbrukarna i västra Sverige, samtidigt som det kan bli en viktig pusselbit för den svenska livsmedelsberedskapen och även ger ökade exportmöjligheter av svenskt spannmål, säger Gustaf Tynelius.

Den nya anläggningen ligger i ett attraktivt hamnläge, där tillgången till djuphamn ger förutsättningar att lasta fartyg på 30 000 ton. Detta innebär lägre fraktkostnader och möjlighet att nå till exempel USA och Nordafrika som betalar högre priser än destinationer som de mindre båtarna når – och det betyder lägre kostnader och högre intäkter till lantbrukarna. ●

PROTEIN-NYTT 2

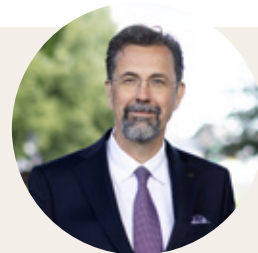
”Vi har stort intresse av växtbaserade proteiner”

Lantmännen Biorefineries investerar i Sproud, ett företag som producerar växtbaserade mejeriprodukter. Med investeringen är Lantmännen Biorefineries en minoritetsägare med en ägarandel om cirka 10 procent.

– Det är positivt att vi har blivit delägare i Sproud, ett spännande företag med framtiden för sig. Vi har stort

intresse av växtbaserade proteiner, inte minst med vår pågående satsning i Lidköping. Investeringen är ett viktigt steg för att stärka vår närvaro och kunskap i hela värdekedjan för ärtprotein, säger Fredrik Krook, vd Lantmännen Biorefineries.

Sprouds produkter finns tillgängliga i 30 länder i Norden, Storbritannien, Europa, USA, Kanada och Asien och säljs online, i dagligvaruhandeln och erbjuds på kaféer, hotell och restauranger. ●

LANTBRUK

Lars-Gunnar Edh ny chef för Lantmännens division Lantbruk

Lars-Gunnar Edh, **nuvarande** chef för Lantmännens energidivision, **efterträder Elisabeth** Ringdahl som chef för Lantmännens division Lantbruk. Elisabeth gick i pension 30 juni och Lars-Gunnar Edh tillträdde tjänsten 1 juli.

– Det är glädjande att Lars-Gunnar Edh tagit över som chef för lantbruksdivisionen och en styrka att vi kan rekrytera internt till en så viktig roll. Lars-Gunnar har framgångsrikt utvecklat och lett arbetet i vår energidivision och jag är övertygad om att hans ledarskap och breda erfarenhet, tillsammans med hans stora engagemang för svenskt lantbruk, kommer att bli en tillgång även inom lantbruksdivisionen, säger Magnus Kagevik, vd och koncernchef för Lantmännen.

Lars-Gunnar började på Lantmännen 2019, då han tillträdde som vd för dåvarande Lantmännen Agro-etanol, idag en del av Lantmännen Biorefineries, och 2022 utsågs han till chef för Lantmännens division Energi. Lars-Gunnar har tidigare erfarenhet från flertalet internationella och ledande befattningar från bland annat Assa Abloy, General Motors och Saab Automobile.

– Jag är tacksam för möjligheten att leda lantbruksdivisionen och att komma ännu närmare det svenska lantbruket och våra medlemmar. Jag ser fram emot att, tillsammans med alla medarbetare i divisionen, fortsätta utveckla affären och bidra till att skapa ännu större värde på medlemmarnas gårdar, säger Lars-Gunnar Edh. ●

MOT NYA ÄVENTYR

”Vi har förutsättningar för fortsatt framgång”

EFTER TVÅ DECENNIER på Lantmännen lämnar Elisabeth Ringdahl över stafett-pinnen. Från CFO till divisionschef för Lantbruk har hon lett förändringsresor med fokus på lönsamhet, säkerhet och ägarnytta. Nu ser hon fram emot en mindre fulltecknad kalender – och att gå i fädens spår.

Du har sammanlagt jobbat i omkring 20 år på Lantmännen – hur kommer det sig att du stannat så länge?

– För att trivas och vara lyckosam i ett företag har jag två regler som jag alltid försökt hålla: Välj rätt företag och rätt ledare att arbeta för. Jag tycker att Lantmännen verkligen är en koncern som driver ett viktigt arbete, har en kultur som är sund och Kooperationen som företagsform är intressant att arbeta inom.

Du har ju haft höga positioner, chef för division Lantbruk bland annat.

Vad har varit roligast?

– Svårt att välja! Men jag tycker det är roligt att träffa och arbeta med alla kollegor både i och utanför koncernen. Just mötet och diskussionen som leder till en lösning eller en utveckling är väldigt stimulerande.

Hur har du gjort för att inte tappa kontakten till gräsrotterna: medlem-

marna och lantbruket på gårdarna?

– I min roll är kontakten med lantbrukare och medlemmar viktig. Annars är det inte möjligt att driva vårt uppdrag: Bidra till lönsamheten på våra medlemmars gårdar. Detta har jag gjort genom att delta på många lokala möten, förtroenderåds-möten och styrelsemöten. Jag har alltid haft telefonen öppen för inkommande samtal och haft många intressanta och givande diskussioner.

Vad är du mest stolt över att ha utträttat under din tid på Lantmännen?

– Jag är stolt över att vi under dessa år byggt upp, utvecklat och växt **lantbruks-divisionen** att bli en professionell och lönsam del av Lantmännen. Vi har arbetat mycket med hälsa och säkerhet för att verkligen kunna erbjuda en säker och hälsosam arbetsmiljö för alla medarbetare. Vi har under åren också arbetat upp ett förtroendekapital hos våra ägare, som är en förutsättning för att fortsatt kunna driva denna division framåt.

Nu hägrar pension – hur ser planerna ut?

”En viktig del i att sluta jobba är nog att inte ha en kalender som är fullbokad. Jag ser framför mig att hinna spendera mer tid med min familj, träna – jag vill ju fullborda min vasaloppsdröm – resa

och förmodligen något styrelseuppdrag. Tänker också att jag ska fortsätta vara mentor åt några yngre ledare som jag hjälper idag. Känns bra att dela med sig av sin erfarenhet!

Vad blir viktigt för Lantmännen att klara av framöver, för att fortsätta vara ett attraktivt och framgångsrikt medlemsägt företag?

– Lantmännen har så många förutsättningar för att fortsatt vara ett framgångsrikt företag. Det är viktigt att fortsätta satsa på kärnverksamheten för att bidra till gårdarnas utveckling. Men grunden för att vara ett attraktivt företag är att arbeta med och bevara den genuina företagskultur som finns idag.

Vad kommer du sakna från Lantmännen?

– Alla mina kollegor och medarbetare som jag jobbat nära i så många år. 🟢

HÅLLBARHET

Sveriges mest hållbara bröd har korats

LANTMÄNNEN CEREALIA arrangerar tävlingen Sveriges mest hållbara bröd med målsättningen att bidra till att öka lekfullheten i svenska restaurang- och storkök och minska det svenska matsvinnet. Årets vinnare återfinns i Karlstad kommun där Helene Andersson och Annica Fjällman visat hur mängden livsmedel som blir avfall kan minskas.

– Svinnsalabim är ett ledord hos oss när vi tar tillvara på allt våra livsmedel har att erbjuda och omvandlar det till något delikat, som det här saftiga brödet, säger Annica Fjällman, köksansvarig på Skåre/Ilandaskolan.

SÅ BAKAR DU VINNARBRÖDET:

Ingredienser:

4 dl Vetemjöl
2 dl Havregryn
1 krm Salt
2 tsk Bakpulver
1 msk Kanel

0,5 dl Socker
4 dl finriven morot,
äpple eller det som
blir kvar (”gröten”) när
vi gör juice
1,5 dl Olja
2 dl Naturell yoghurt
eller filmjolk
2 ägg

Så här gör du

Vispa ihop alla ingredienser till en smet. Klicka ut smeten i ett bleck med bakplåtspapper och jämna till ytan. Grädda i ugnen på ca 175 grader i cirka 25-30 min.

Regeringens **Livsmedelsstrategi 2.0** pekar ut ett tydligt skifte: Svensk livsmedelsproduktion ska öka. Det låter som goda nyheter för lantbruket – men det avgörande blir hur väl strategin förmår omsättas i praktiken för Sveriges lantbrukare och livsmedelsproducenter.

TEXT Peter Hammarbäck

Så vill regeringen förändra Sveriges jordbruk

I slutet av mars presenterade landsbygdsminister Peter Kullgren (KD) den nya Livsmedelsstrategin, med namnet Livsmedelsstrategin 2.0. En gedigen samling om 64 sidor som ministern visade upp i pressrummet på Rosenbad.

– Livsmedelsstrategin 2.0 innebär att vi växlar upp arbetet med den tydliga ambitionen att produktionen av svensk mat ska öka, **sade** Peter Kullgren under pressträffen.

Huvudmålet i den nya strategin är tydligt: Sverige ska producera mer mat. Enligt Alarik Sandrup, näringspolitisk chef på Lantmännen, är det ett viktigt och välkommet steg. Förutom beredskapsaspekten – att Sverige ska kunna klara sig bättre i händelse av kriser – handlar det om ekonomi, sysselsättning och handelsbalans.

– Jordbruks- och livsmedelsproduktionen är en av Sveriges största och viktigaste basnäringar, men behandlas inte alltid så. Vi ser mycket positivt på regeringens ambition i den nya livsmedelsstrategin, men

produktion kan inte kommenderas fram uppifrån. Det enda som på ett hållbart sätt kan driva en produktionsökning är ökad lönsamhet. Så utan bättre villkor för lantbrukarna riskerar livsmedelsstrategin att bli en pappersprodukt, säger Alarik Sandrup.

VAD INNEBÄR DET då för Lantmännens 17 000 medlemmar att Peter Kullgren och hans kollegor har arbetat fram en uppdaterad livsmedelsstrategi? Som

svensk lantbrukare bör man inte förvänta sig några snabba förändringar tack vare den, menar Alarik Sandrup:

– Det är viktigt att komma ihåg att det här är en strategi, inte en detaljerad och konkret plan för hur målen i den ska uppnås. Nu börjar ett arbete

för regeringen med förankring, utredningar och så småningom politiska lagförslag som riksdagen beslutar om. Den demokratiska processen tar tid och måste så få göra, även om man kan bli frustrerad över det.

Men, fortsätter han, den livsmedelsstrategi som regeringen nu lagt fram

Alarik Sandrup.

är alltså en viktig signal till Sveriges lantbrukare:

– Politiken pekar på att livsmedelsproduktionen är viktig. Det ger förhoppningsvis lite ökad förutsägbarhet om man funderar på om det är klokt att lämna över gården till sin dotter eller son, eller om man överväger att göra någon större investering.

SAMTIDIGT SOM SVERIGE nu talar om ökad produktion, gör flera av våra grannländer i EU tvärtom. I Danmark, Nederländerna och Tyskland sker en medveten nedtrappning av jordbruksproduktionen av miljö- och klimatskäl. Alarik Sandrup menar att det kan skapa ett strategiskt fönster för Sverige där

LIVSMEDELSSTRATEGIN 2.0

Livsmedelsstrategin 2.0 ska kompletteras med mätbara mål, vilket Jordbruksverket har fått i uppdrag att föreslå hur man kan förbättra och konkretisera uppföljning och mätning av livsmedelsproduktionen i Sverige.

Siffror som nämns i underlaget är att det svenskproducerade ska ha en marknadsandel för kött- och mjölkekvivalenter på motsvarande 80 procent, och spannmål 150 procent. Vidare att marknadsandelen för gröna proteiner bör vara 100 procent och avseende sjömat en produktionsökning med 80 procent.

Utöver de kvantitativa målen finns tre fokusområden i livsmedelsstrategin:

1. Ökad robusthet i livsmedelskedjan
2. Exportfrämjande
3. Svensk kvalitet och gastronomi

LANTMÄNNENS ROLL I NYA STRATEGIN:

Lantmännen har varit aktiva under framtagandet med den nya livsmedelsstrategin. Påverkansarbete, debattartiklar och deltagande i arbetsgrupper är några exempel på hur företaget arbetat för att vara med och influera strategin. Och de större investeringar som Lantmännen gjort senaste åren, som köpet av Scan Sverige och bygget av den stora anläggningen utanför Lidköping för växtproteinförädling, rimmar väldigt väl med de ambitioner som regeringen nu presenterat, menar Alarik Sandrup.

– Våra investeringar är helt i linje med strategin. Vi förädlar svenska råvaror och höjer värdet. Så bygger vi framtidens jordbruk – både i volym och kvalitet.

”Alla behöver ställa sig bakom den och driva på för att skapa den långsiktighet som krävs för att vi ska lyckas uppnå målen.”

livsmedelsexport. Det är glädjande att den nya livsmedelsstrategin delar denna bild, säger han.

LIVSMEDELSSTRATEGIN 2.0 SKA nu kompletteras med kvantitativa mål kring livsmedelsproduktion, vilka Jordbruksverket fått i uppdrag att ta fram. I underlaget nämns specifika procentsatser som regeringen vill se att Sverige producerar inom olika branscher. Lantmännen välkomnar de mätbara målen – men varnar för att en alltför detaljerad plan skulle riskera att kväva företagsamheten hos landets lantbrukare. Viktigast är att bekräfta ett övergripande strategiskt mål; ”handelsnetto noll” för livsmedel. Alltså att vi inte ska importera mer än vad vi exporterar. Att strategin innehåller kvantitativa mål betyder inte heller att kvaliteten får glömmas bort. Tvärtom, enligt Alarik Sandrup:

– Att producera enormt mycket med lågt värde per ton är sällan ett framgångskoncept i ett högkostnadsland som Sverige. En viktig del i lantbruket och lantbrukspolitiken är att prata om kvalitet och hur vi adderar mervärden till de livsmedel och andra produkter vi

producerar. Det tycker jag att regeringen fångar upp i det fokusområdet som heter Svensk kvalitet och gastronomi. Det är inte lägsta pris som är Sveriges uniktet, utan olika mervärden som smaken och kvaliteten på våra livsmedel, samt hållbarheten. Även att vi har en god djurvälfärd.

HÖSTEN 2026 GÅR SVERIGE till valurnorna nästa gång. Då hoppas Lantmännens näringspolitiska chef att landsbygdsminister Peter Kullgren har hunnit förankra den nya livsmedelsstrategin hos berörda parter.

– Det viktigaste nu är att Livsmedelsstrategin får stöd. Inte bara i riksdagen, utan hos lantbrukare, myndigheter, handel, livsmedelsaktörer och konsument. Det här måste bli en gemensam tillväxtstrategi för hela jordbruks- och livsmedelssektorn. Alla behöver ställa sig bakom den och driva på för att skapa den långsiktighet som krävs för att vi ska lyckas uppnå målen. Men allt annat lika: Den här strategin är en viktig signal till svenska lantbrukare om att det som de arbetar för och lägger sin själ i är väldigt viktigt för Sverige. ●

det faktiskt kan vara lönsamt att öka produktionen.

– Klimatförändringarna slår redan hårt i Sydeuropa, och våra grannländer vill få ner jordbrukets klimatpåverkan. Det innebär att produktionsförmågan i många EU-länder trycks ner, medan vi i Sverige kan få ett starkare läge.

Per Arfvidsson, vice vd på Lantmännen, fortsätter:

– Export är nyckeln till tillväxt och ökad lönsamhet för livsmedelskedjans aktörer. Därtill är livsmedelsexport det kostnadseffektivaste sättet att skapa beredskapscapacitet. Vi har ett lantbruk och en livsmedelsproduktion i världsklass – förstår och utnyttjar vi det finns alla möjligheter att växa och öka vår

Skräms inte av bökelig business

Annelövsgrisens ägare Cissi Klasson är en vinnarskalle med stort intresse för djur, människor och företagande. Sedan hon tog över gården 2019 har hon arbetat med att förbättra och optimera produktionen. Målet är att skapa branschens bästa arbetsplats – och samtidigt vara med och utveckla Sveriges lantbruk.

TEXT Robert Långström FOTO Emil Malmborg

Det är hektiska dagar på Videlund gård strax utanför Vallåkra i Skåne. Den nybyggda biogasanläggningen är klar och det har blivit dags att koppla in värmesystemet. Dessutom har Annelövsgrisens förman precis gått på föräldraledighet. För företagets ägare och vd Cissi Klasson betyder det fler timmar ute i produktionen.

– Jag brukar alltid börja min arbetsvecka ute i stallarna. Men just nu hoppar jag också in och hjälper till med att dräktighetstesta och ta ut avelsdjur. Det tillsammans med alla andra löpande rutiner gör att arbetsdagarna inte riktigt räcker till. Samtidigt är det väldigt roligt, jag älskar verkligen att jobba med grisar, säger hon.

Cissi Klasson är uppvuxen på en gård i Södertörn som drevs av hennes familj. De bedrev växtodling och hade några hästar. Som 21-åring började hon jobba i ett grisstall i Södertälje och blev snart förman. 2015 sökte hon in på Lantmästarutbildningen på Alnarp och flyttade till Skåne. Redan då var målet att lära sig mer om företagande för att på sikt kunna driva och äga en egen grisgård.

– Jag har alltid gillat att tävla och varit väldigt prestationsinriktad. Det i kombination med att jag gillar matte och djur gjorde att jag tidigt visste åt vilket håll jag ville gå. Grisar och ledarskapsbiten hade jag bra koll på från min tid som förman, säger hon.

Att Cissi Klasson 2018, direkt efter utbildningen,

började som driftsledare på just Annelövsgrisen var ingen slump. Sista terminen på Alnarp hade klassen gjort en genomlysning av företaget som fick höga betyg – både för sin ekonomi, strategi och ledarskapsfilosofi.

– Redan när jag började på Annelövsgrisen låg företaget ute till försäljning. Tanken var att jag som driftsledare skulle vara med som en brygga i övergången. Men efter bara ett par månader dök tanken upp kring att jag skulle kunna köpa det i stället. Jag visste ju att det var ett bra företag och jag hade också sett hur det skulle kunna utvecklas och bli ännu bättre. Men jag hade precis avslutat min utbildning och hade inget som helst eget kapital, säger hon.

MED STÖD FRÅN TILLVÄXTBOLAGET och de dåvarande ägarna Kent Nilsson och Bengt Hellerström kunde Cissi Klasson ändå köpa 50 procent av gården 2019. Den andra halvan köptes av Simon Åkerblom, en likaledes ung veterinär som Cissi Klasson lärt känna.

– Det blev en väldigt bra matchning. Jag kunde sköta driften, samtidigt som jag inte behövde gå in med allt kapital själv. Att de tidigare ägarna fanns kvar och stöttade betydde också jättemycket, särskilt det första året. Jag kunde alltid ringa och fråga om det var något jag undrade.

Sedan Cissi Klasson tog över driften av Annelövsgrisen har antalet sugor ökat från 950 till 1 050. Även antalet sålda smågrisar har ökat, från 26 000 till 33 000 per år.

A woman with blonde hair tied back, wearing a grey and black zip-up jacket, is sitting cross-legged in a field of tall green grass and yellow wildflowers. Behind her is a red wooden door set in a white frame, attached to a light-colored textured wall. A black downspout is visible to the left of the door. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

”Min vision är att vi ska vara ett ledande företag, inte bara inom lantbruk utan även inom näringslivet i stort.”

CISSI KLASSON

Ålder: 34.

Bor: På en gård i Stehag i Eslövs kommun.

Familj: Sambon Oscar Tidfält och sonen Tage, snart två år.

Utbildning: Lantmästare med kandidatexamen i ekonomi.

Intressen: Umgås med familj och vänner, matlagning. Tränar med personlig tränare två gånger i veckan.

ANNELÖVSGRISEN

Plats: Videlund gård i Vallåkra i Helsingborgs kommun.

Grundat: 2005.

Antal djur: 1 050 sugor. Säljer cirka 33 000 smågrisar per år.

Antal medarbetare: 10.

Hektar: Cirka 15, varav 8 hektar åkermark.

Ägare: Cissi Klasson och Oscar Tidfält.

– En av de saker som jag gillar mest med grisar är att din egen prestation syns direkt på resultatet. Med bättre arbetsledning och ett smartare utnyttjande av stallarna har vi kunnat utöka produktionen utan att bygga nytt, säger hon.

EN ANNAN VIKTIG NYCKEL är medarbetarna. För att grisarna ska må bra, måste också personalen göra det. En stor del i Cissi Klassons ledarskap handlar om att ge medarbetarna möjlighet att utvecklas och lära sig nya saker.

– Som ledare vill jag inspirera och göra skillnad. Jag försöker att vara tydlig med vår vision och vart vi ska och jag låter medarbetarna ta stort ansvar. Det är fantastiskt kul att se hur personalen utvecklas och se resultatet av det arbete de gör, säger hon.

En gång i kvartalet träffar hela personalstyrkan en idrottscoach vars inriktning är prestationspsykologi, och varannan fredag avslutar de veckan med ett gemensamt träningspass på arbetstid.

– Att jobba på grisgård är fysiskt krävande och vi vill att våra medarbetare ska hålla länge. Genom att träna tillsammans ökar också förståelsen för att vi alla har olika styrkor och svagheter och vi blir bättre på att peppa och

hjälpa varandra när det behövs.

På Annelövsgrisens hemsida står det att målet är att bli "Branschens trevligaste arbetsplats". Men Cissi Klasson har egentligen högre ambitioner än så.

– Min vision är att vi ska vara ett ledande företag, inte bara inom lantbruk utan även inom näringslivet i stort. Vad gäller hur vi hanterar djur och personal men också hur vi jobbar med hållbarhet. Varför skulle inte vi kunna bli Årets företagare i Sverige?

2023 LÄMNADEN tidigare ägaren Simon Åkerblom företaget och numera delar Cissi Klasson ägandeskapet i Annelövsgrisen med sin sambo Oscar Tidfält. Tillsammans driver de också hans familjegård i Eslöv med en Angus-besättning om 60 dikor.

– Så nu har vi en liten familjekoncern där jag och min sambo har olika ansvarsområden. Det fungerar väldigt bra! Gris- och nötköttproduktion skiljer sig åt på många sätt och det kräver olika strategier och sätt att tänka.

Förutom att driva Annelövsgrisen är Cissi Klasson också engagerad i Sveriges Grisföretagare och i mars i år blev hon invald i styrelsen i Lantmännens distrikt Nordvästra Skåne.

”En av de saker som jag gillar mest med grisar är att din egen prestation syns direkt på resultatet.”

– Först var jag väldigt tveksam, mest på grund av tidsbrist. Men nu är jag väldigt glad att jag tackade ja. Jag gillar verkligen Lantmännens vision och koncernens personalpolitik har många likheter med hur jag vill driva mitt företag. Att man som medarbetare ska få möjlighet att utvecklas inom sitt område och göra karriär utan att man måste bli ledare är ett exempel.

JORDBRUKET I NORDVÄSTRA SKÅNE domineras av växtodling och Cissi Klasson hoppas att hon med sitt stora intresse för animalieproduktion ska kunna bidra med ett annat perspektiv. Foderutveckling och kastrering är två frågor hon brinner extra mycket för.

– Jag tycker det är jättebra att Lantmännen satsar så mycket på forskning, men jag skulle också gärna se att det fanns en större flexibilitet och fler foder att välja på för oss grisproducenter. En annan viktig fråga för mig är kastrering. I dag måste vi göra det här på gården, men det är inte hållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Det måste gå att hitta andra sätt så att man kan göra det på slakteriet i stället, säger hon.

Just nu är det bra tider för svenska smågrisproducenter och Cissi Klasson är inte särskilt orolig över konkurrensen från utländska producenter.

Trots att EU skärpt regelverken kring djurhållning, går omställningen långsamt på många håll.

– Konsumenterna uppskattar svenskproducerat griskött och det finns fortfarande hål att fylla, inte minst hos det offentliga köket och lunchrestauranger. Samtidigt är animalieproduktionen helt nödvändig för att vi ska kunna fortsätta driva en hållbar jordbruksproduktion i Sverige. Markerna mår inte bra utan gödsel, säger hon.

Hittills har all vinst återinvesterats i företaget. Ett nytt foderkök är på plats och den nya biogasanläggningen kommer att göra gården självförsörjande på både el och värme. Näst på tur är en ombyggnad och utveckling av betäkningsavdelningen.

CISSI KLASSEN HAR också planer på att växla upp produktionen och ersätta några av de tomma byggnaderna på gården med nya stallar.

– På fem-sex års sikt hoppas jag att vi kan ha 1 800 suggor. Vi har även planer på att börja med slaktgrisar, men på en annan plats. Målet är att inom en tioårsperiod ha byggt upp ett företag som är så bra att det blir eftertraktat på den internationella marknaden. Samtidigt kommer det då vara alldeles för kul för att vi ska vilja sälja, säger hon. ●

Här är de nio vanligaste frågorna om ärtor

Lantmännen **ser** en ljus framtid med ökad lönsamhet för ärtodling. Per Gerhardsson, ansvarig för odlaraffären på Lantmännen, reder ut nio vanliga frågor om den gula grödan.

TEXT Henrik Emilson

KALKYLERNA FÖR ÄRTODLING ser allt mer gynnsamma ut, då kurvorna för både efterfrågan och lönsamhet pekar uppåt. Grodden ställde nio frågor om den gula grödan till Per Gerhardsson, chef för inköp av spannmål och ansvarig för odlaraffären på Lantmännen.

– Lantmännen har tagit beslut om och genomför just nu en stor investering i en fabrik för växtbaserade protein i Lidköping. Där ser vi en stor affärsmöjlighet att processa ärtor och sälja i huvudsak som ärtproteinisolat. Vi ser att det kommer att finnas en ökad efterfrågan på ärtor som råvara. Samtidigt är ärtan en gröda som vi har potential att öka odlingen av i Sverige. Med en ökad efterfrågan kan odlingen av ärtor bli mer lönsam och bidra till ett av Lantmännens viktigaste uppdrag – att öka lönsamheten på gårdarna, säger Per Gerhardsson.

1. Vilken sort efterfrågar ni till fabriken i Lidköping?

– Det är gul ärt. Vi har en sort som vi säljer på Lantmännen som vi har haft länge och som heter Ingrid. Det är en ärt som kombinerar en god avkastning med ett **starkt strå**, vilket är positivt

eftersom en av utmaningarna med ärtor är själva skördetillfället. Om vädret är ogynnsamt kan ärtorna lägga sig väldigt nära marken vilket gör att det tar lång tid att tröska. Ingrid's starka strå gör att den har bäst förutsättningar att stå upp.

Per Gerhardsson.

2. Var i Sverige kan ärtor odlas?

– Ärtor kan odlas i hela 'spannmåls-sverige'. Där det går att odla andra grödor kan du odla ärtor.

3. Vad ska man tänka på angående växtföljden när man odlar ärtor?

– Ärtor är en gröda man inte kan ha för ofta i växtföljden, då ökar risken för en växtföljdssjukdom som heter ärtrotröta.

Du behöver därför ha rätt långa cykler när du odlar ärtor. Generellt bör du ha sju-åtta år mellan att du odlar ärtor på samma fält, men det kan variera lite beroende på jordarten.

4. Du nämnde ärtrotröta, hur ska jag tänka kring den?

– En rekommendation om du är intresserad av att odla ärtor är att provta marken för att se om det finns sporer eller anlag för ärtrotröta i jorden. Om det finns ärtrotröta får du byta plats på din

LANTMÄNNENS NYA ANLÄGGNING I LIDKÖPING

Den nya anläggningen beräknas stå klar under 2027. Den kommer i huvudsak att producera växtbaserat protein från ärtor, men även från åkerböna. Varje år ska cirka 35 000 ton ärtor och omkring 5 000 ton åkerböna förädlas här. En av målsättningarna med satsningen är att öka odlingen av svenska ärtor med 50 procent – från dagens nivå på 80 000 ton till omkring 120 000 ton.

ÄRTSKOLAN.SE

På ärtskolan.se kan du lära dig allt – och lite till – om att odla ärtor. Lantmännens Carl-Fredrik Norling och Johan Wågstam ger sina bästa råd och berättar mer.

Missa inte Ärtskolan!

odling och vänta 2-3 år innan du provtar den första platsen igen. Ärtrottröta försvinner med tiden, även om det kan ta lång tid.

5. Hur är det med vildsvin, är de också ett hot mot ärtor?

– Har du ett högt vilttryck på och kring dina fält så finns det ju en risk, framför allt av vildsvin. Då är det inte den bästa idén att ha just ärtor på de fälten.

6. Hur ser lönsamheten ut, kommer jag att tjäna några pengar?

– Vi ser att lönsamheten i ärtodlingen kommer att stiga jämfört med de senaste åren. Det beror på den höga, ökade efterfrågan vilket kommer att driva upp prisbilderna i landet.

7. Varför just sorten Ingrid?

– Ingrid är den sort vi rekommenderar just med tanke på stråstyrkan som gör att man minskar risken för en problematisk skörd. Sedan Lantmännen påbörjade satsningen på ärtor pågår det mycket arbete med växtförädling för att ta fram nya sorter som kan minska risken för odlarna ytterligare och som kan avkasta mer. Att förbättra odlingskalkylen kan ju dels ske genom

att priset ökar men även genom nya sorter som avkastar mer och kanske framförallt är stabila mellan åren.

8. Hur ska jag tänka kring odlingskalkylen för ärtor?

– Vi tror att det finns många lantbrukare som inte har odlat ärtor tidigare för att de historiskt sett inte har tyckt att odlingskalkylen har varit tillräckligt attraktiv. Men nu finns det en stark efterfrågan och då uppmuntrar vi att man ser över sin kalkyl när man planerar sitt grödval. Ett första steg är ju att beställa jordprover för att se hur marken och förutsättningarna ser ut.

9. Slutligen, behöver jag införskaffa någon speciell utrustning för att odla ärtor?

– Nej, du använder samma maskiner och utrustning som för spannmål. Jag vill också skicka med att vi är i en bransch där många gärna hjälps åt för att vi ska komma framåt och utvecklas tillsammans. Skaffa och utbyt erfarenheter med dina kollegor, hur gör de som odlar ärtor framgångsrikt idag? Och kom ihåg att du kan ta hjälp av Lantmännen genom din växtodlingssäljare eller växtodlingsrådgivning! ●

Hon lämnade en blomstrande karriär inom det amerikanska näringslivet för att ta över familjens gård i Småland. **Karin Berggren** kommer fulltankad med idéer och energi in i Lantmännens styrelse.

TEXT Robert Långström FOTO David Einar

Karin är inte i Kansas längre

FEBRUARI 2020. Karin Berggren har vänt upp och ner på livet. Som civilingenjör i industriell ekonomi och konsult för SAAB är hon mitt i ett viktigt onlinemöte när kalven vill ut. I bakgrunden råmar kon, i mobiltelefonen försöker förbryllade affärsmän göra sina röster hörda.

Två världar krockar. Karin är nämligen också nybliven lantbrukare i Småland efter 23 år i USA. Hon känner hur frustrationen stiger.

– När jag flyttade hem från USA var jag konsult ett tag samtidigt som jag drev gården. Då var det pinsamt med kor som råmade i bakgrunden, men nu när jag är lantbrukare på heltid var det helt naturligt när valberedningen för Lantmännen ringde medan jag stod i ladugården.

– Ja, det var en kulturkrock jämfört med livet i Chicago eller Orlando, men det var fantastiskt att komma hem. Jag är precis där jag vill vara, säger hon.

KARIN BERGGREN OCH hennes man Anders är den sjunde generationen som driver familjegården Hökfors i Ishult i Småland – med skogsbruk, nötköttsproduktion, hjorthägn, jakt och uthyrning av fastigheter. De tog över efter Karins pappa 2020 och har bland annat utökat med uthyrning av både boende och lokaler, samt gårds- och onlineförsäljning av nötkött från japanska wagyukor och viltkött. →

Fem år efter att Karin kom hem och bytte liv kliver hon nu in som ny medlem i Lantmännens koncernstyrelse.

– Det känns spännande med Lantmännens många olika verksamheter. Det är en stor organisation som kan åstadkomma mycket. Det ska bli intressant att sätta mig in i allt. Krisberedskapen, att Sverige ska bli mer självförsörjande, är ett viktigt område just nu och något som jag brinner för. Jag är också intresserad av energiförsörjning och hur vi ska hantera utmaningar med el och diesel i kris, till exempel.

EFTER TVÅ DECENNIER på andra sidan Atlanten har Karin förstås också en unik insikt i ämnen som export och tullar. I USA arbetade hon som ansvarig först för service och sedan för inköp på SAAB Training Systems i Orlando, Florida. Hon bodde bland annat i Kansas City, Chicago och Orlando tillsammans med sin man som också jobbade i USA, för bland annat Husqvarna. De startade också ett investerings- och konsultbolag tillsammans i USA.

– Det är viktigt att förstå likheter och skillnader mellan Sverige och USA när man vill samarbeta internationellt som företag. Lantbrukare i USA tycker till exempel inte om federala myndigheter, det är därför många röstar

på Donald Trump. Det finns en stor misstänksamhet mot staten och olika regleringar, de ser inte värdet av det. De gillar inte heller höga skatter eller bidrag.

HON TYCKER ATT REGLER och kontroller är viktigt, men att lantbrukare är överreglerade i Sverige. Det tar för lång tid att få tillstånd, och det blir lätt för krångligt. Världen snurrar fort och lantbrukare behöver kunna ställa om snabbare än vad som i många fall är möjligt idag.

– Lantbrukare är väldigt snabbfotade men de behöver få rätt förutsättningar att bli lönsamma. Alla är förstås medvetna om den här utmaningen och både Lantmännen och LRF driver frågan. Det är svårt, men väldigt viktigt att vi fortsätter med full kraft.

Ett annat exempel är bedömning av kött på slakterierna i Europa. Kvalitetskött behöver få kosta mer.

– I många andra delar av världen har man en tydligare gradering av köttets kvalitet och man får som lantbrukare betalt efter dessa. Här tycker jag att Europa har utvecklingspotential och att det skulle kunna bli tydligare för konsumenten vilken kvalitet man köper och varför priserna också behöver skilja sig åt.

Hon fortsätter:

”Lantbrukare är väldigt snabbfotade men de behöver få rätt förutsättningar att bli lönsamma.”

KARIN BERGGREN

Ålder: 54

Bor: Ishult, Småland

Familj: Gift med Anders, sonen Eric 24 år.

Gör: Lantbrukare, styrelseledamot i Lönneberga-Tuna-Vena Sparbank och nyvald styrelseledamot i Lantmännen

Bakgrund i urval: Civilingenjör i Industriell Ekonomi (Linköping), flera positioner inom Saab Training Systems.

– När jag var på nötköttskonferens i USA diskuterades marknaderna i USA, Australien och Latinamerika och några av kommentarerna handlade om att Europa skulle kunna dra lärdomar från andra världsdelen när det kommer till olika kvaliteter på kött. Det här är ett exempel på något jag gärna skulle vilja sätta mig in i mer och utveckla – men det är såklart en stor fråga som också måste gå genom EU:s regelverk.

KARIN BERGGREN ÅTERKOMMER till beredskapen, och kopplar till regeringens nya Livsmedelsstrategi 2.0 som säger att Sverige ska bli mer självförsörjande. Vi ligger runt 50 procent, vilket är i Europas bottenkikt. Finland, till exempel, ligger betydligt högre. Men hur?

– Ska vi bli mer självförsörjande måste det bli mer lönsamt att driva lantbruk. Vi behöver också ha en stark livsmedelsförädling och produktion. Allt är ett samspel. När mjölkpriset gick upp, till exempel, var mjölkbönderna supersnabba på att bygga ut och öka sin produktion och försäljning. Men är det för dyrt, krångligt och tar för lång tid så blir det tufft. Lantbruket är kapitalintensivt, det kostar att bygga en ny ladugård, att investera i maskiner, köpa mark. Samtidigt kan framtiden kännas osäker, inte minst i dessa tider.

– Men det finns en bra grundstruktur, vi har

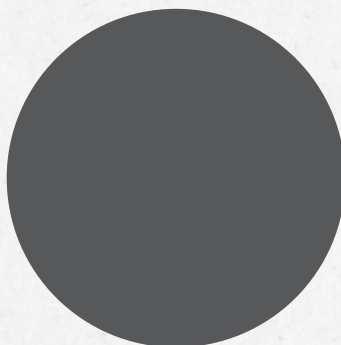
absolut förutsättningarna. För att Livsmedelsstrategin 2.0 ska få effekt behöver den realiserats genom myndigheterna. Den första versionen gjorde inte det, jag hoppas verkligen den här gör det.

Karin Berggren har fått uppleva ytterligheter som få andra kommer i närheten av. Från stora affärer i miljonstäder, till skog och kor i lilla Ishult, Kristdala. När Karins pappa ringde till Florida 2015 och frågade henne om ”hon kan något om att importera och exportera wagu-embryon”, väcktes något till liv i henne. Ett intresse, en ny drivkraft, som inte ville lämna hennes huvud. Nu lever hon i resultatet av den drivkraften.

Får du chansen att följa nya drömmar, även om de vänder upp och ner på allt, så ta den. Det blir lärdomen här.

– När jag växte upp var varken försvar eller lantbruk något man skröt över att man jobbade med. Men nu har det fått en helt annan klang med självförsörjning och att leva där det grönskar. På söndag är det kosläpp på gården och vi har bjudit in allmänheten för första gången. Det blev fullbokat direkt och vi klurar på hur vi ska kunna ordna med fler parkeringar.

– Jag har aldrig tittat tillbaka utan känner bara att ’vad bra att vi gjorde detta!’ Jag har inte ånrat någonting. ●

SVEN OHLSON

”Medlemmarna är grunden i Lantmännen”

FÖR 15 ÅR sedan tog jag avstånd från kooperation då tanken med att samäga kändes väldigt främmande, ”banal” och förlegad.

Som ni förstår gav jag mig själv en ordentlig smäll på ”snoken” när det gick upp för mig

principerna bakom, **och funktionen med kooperationen och Lantmännen.**

Lantmännen är en mycket viktig aktör på den svenska lantbruksnära marknaden och bedriver en samhällsviktig funktion med livsmedel och, har förutsättningarna att bereda möjlighet till försörjning av kritiska insatsvaror i primärproduktionen.

JAG BLEV INVALID i distriktsstyrelsen Halland 2018 och kände väl initialt att det var en aning luddigt vad en förtroendevald egentligen gör. Vi fick tycka saker men inte för mycket, vi skulle inte vara operativa men gärna dela med oss, samtidigt skulle vi gärna var engagerade. Förvirrande, ja!

Det var trots det mycket intressant och spännande att lära sig mer om Lantmännens komplexitet och under resans gång hittade jag min roll som förtroendevald.

Jag betraktar min uppgift ganska kortfattat som ”örat mot rälsen”. Vi behöver detektera saker i stunden och samtidigt se långsiktigt på verksamheten, hela tiden försöka ligga steget före.

Lantmännen går bra men hur upprätthålls det om vi inte rannsakar organisationen löpande och engagerar oss för att stötta men också utmana alla duktiga medarbetare, medlemmar och inte minst oss själva som förtroendevalda. Jag är

helt övertygad om att det är vägen till fortsatt framgång.

Vi ska varken ducka eller blunda för problem eller svårigheter utan ta oss an dessa på samma modiga sätt som våra historiska föregångare gjorde, när Lantmannaföreningarna grodde och växte sig starka ur den svenska jorden!

Efter alla glada tillrop som nyvald ordföranden för Distrikt Halland hoppas jag nu på mer medlemsinteraktion och att jag tillsammans

med min styrelse kan fortsätta att bidra, framför allt lokalt men också regionalt med medlemmar och Lantmännens bästa i första rummet.

TILL MEDLEMMARNA – vi är bara ett samtal bort och vi tar mer än gärna emot era synpunkter, förslag och tankar! Ni är grunden för att verksamheten existerar och ni är den yttersta framgångsfaktorn för fortsatt långsiktig utveckling av Lantmännen! ●

Sven Ohlson, ordförande Distrikt Halland

”Vi behöver
detektera saker
i stunden och
samtidigt se
långsiktigt på
verksamheten,
hela tiden försöka
ligga steget före.”

Nytt i hyllan

Grilldags!

Vi är mitt uppe i den – för många matfantaster – mest fantastiska tiden på året: grillsäsongen! Här är några nyheter från Lantmännen som bara väntar på att förgylla sommarens grillkvällar.

Flinta med en twist

Årets smak, Smokey Chipotle, kombinerar en lätt hetta och rökighet. Flintasteiken passar perfekt på grillen och passar bra att servera i bröd tillsammans med grönsaker och en BBQ-sås. Enkelt att dela eller servera som det är.

Burgaren lyfter med bacon

En saftig och smakrik 150-grams hamburgare gjord i Skara av svenskt nötkött och rökt bacon, där 55 procent av nötköttet är högrev. Nötkött och bacon från Kristianstad är malt tillsammans. Det här är en supergod burgare som adderar något helt nytt i den frysta kategorin. Du hittar den i butik på ICA och COOP.

Fänkålskorv med egen fanklubb

Scan är marknadsledare inom kryddkorv men har saknat en salsiccia i sortimentet. Nu lanserar vi Sveriges första Salsiccia i en smalare form för ett bredare användningsområde. Den passar utmärkt att äta som grillad korv i bröd, med goda tillbehör på tallriken eller som smaksättning i grytor. När vi förlanserade produkten på en korvfestival i mars vann den många korvålskares hjärtan med sin härliga smak av bland annat fänkål och vitlök.

RECEPT

Testa att zesta – lätt göra röra

När livet ger dig citroner kan du laga vad du vill. Vad sägs om den här grymma citronspreaden? En len smälöksensation som slår alla andra röror på fingrarna och kompletterar grillmiddagen. Citron och vita bönor är för övrigt en svårslagen kombination – testa!

Ingredienser:

- 1 frp GoGreen svenskodlade små vita bönor, 380 g (spara några till dekoration)
- 1 msk raps- eller olivolja
- 1 liten ekologisk citron, zest och juice
- 1 stor vitlök, riven
- 1 1/2–1 tsk salt
- Svartpeppar och olivolja till dekoration

Gör så här:

Häll av vita bönorna och skölj i vatten. Mixa samtliga ingredienser till en slät spread. Spara lite citronzest till dekoration och smaka av med salt. Toppa röran med några vita bönor, citronzest, en god olivolja och svartpeppar.

Allt annat än vilse i pannkakan

Har du ätit pannkakor på sistone? Om de inte var hemlagade är chansen stor att de kom från Laholm, där Sveriges största pannkaksproduktion sker under Lantmännen-flagg. ~~Grodden hälsade på!~~

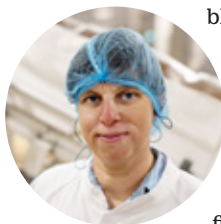
TEXT Henrik Emilson FOTO Patrik Ljungman

5 000. TON.

Så mycket pannkakor steks det på Lantmännen Cerealias anläggning strax utanför Laholm i Halland varje år. Här finns kapacitet för cirka 600 000 pannkakor om dagen i olika runda former, som raggmunk, rotfruktsplättar, vanliga plättar, crepes, amerikanska pannkakor, utöver de klassiska tunnpannkakorna.

– Vi jobbar i fyrskeft från måndag morgon till söndag morgon – sex dagar i veckan, berättar Åsa Yhlén som är platschef.

Med lite snabb huvudräkning blir det fler än 150 miljoner pannkakor om året. Dessa distribueras sedan från Laholm ut i hela Sverige, till livsmedelsbutikernas frysdiskar för konsumenter samt till restauranger på bland annat skolor, hotell, nöjesparker och kaféer. En del når de nordiska grannländerna också, men på

Åsa Yhlén.

hemmaplan är Lantmännen Cerealia störst på pannkakor.

– Vi har några branschkollegor som också gör frysta pannkakor, säger Åsa och tillägger:

– Fast inte lika goda...

Det sista kan låta skämtsamt, men går helt i linje med den stora yrkesstolthet som råder här i Laholm. Det blev Åsa varse från första stund hon klev in genom dörrarna i mars 2023.

– Jag har jobbat på andra anläggningar innan och det jag tycker är fantastiskt med den här anläggningen är att det finns en väldigt stor stolthet på alla nivåer och inom alla tjänster. Det var lite roligt, för när fotografen för den här artikeln i Grodden var här, hade medarbetarna gjort sig extra fina för att vara med på bild. Det var ingen som gömde sig och inte ville vara med – tvärtom. Man är väldigt stolt över att jobba här.

Åsa berättar att stoltheten även syns i lokalerna, där medarbetarna håller det rent, snyggt och prydligt.

– Det kommer av att de också varit med och bidragit till hur man vill ha det här. Vi har jobbat mycket med att engagera och involvera personalen i det vi gör. Det finns en enorm förbättringsvilja här, att man vill göra förändringar och förstå vilka prioriteringar vi gör och bidra till förbättringsförslag. Många

gångar kommer utvecklingsförslag från just medarbetarna som arbetar i produktion, säger Åsa och förklarar att det gör det enklare för ledningen att lägga tid och resurser som verkligen förenklar medarbetarnas vardag.

Som exempel nämner platschefen att doseringen av fett på stekborden har förbättrats, efter förslag från medarbetare. Även hur stekborden sedan hålls rena och fett och stekrester

skrapas bort med en specialskrapa medarbetarna gett designförslag till.

– Då förenklas ett arbetsmoment vilket gör att tid frigörs till andra saker som kan vara mer värdeskapande. Det är sådant vi jobbar med hela tiden.

DELAKTIGHETEN OCH engagemanget blev extra påtagligt efter den brand, som startade i ventilationssystemet, som drabbade anläggningen i oktober 2022. →

– Jag tycker att Lantmännen gjorde en väldigt fin sak efter branden. Man valde att behålla all personal. Under ungefär en månad var alla permitterade hemma. När det gick att vistas i lokalerna igen började uppbyggnaden där alla var en del i att höja standarden i anläggningen. Man hjälpte till med att måla påkörningsskydd, att städa... folk jobbade tillsammans med att bygga upp för produktionen och i april 2023 kunde vi starta upp igen. Något som både skapade stolthet och trygghet.

LANTMÄNNEN CEREALIA återinvesterade i ny utrustning och kontentan blev att arbetsmiljön förbättrades och att något tråkigt förvandlades till något gott i slutändan. Åsa berättar att de nu börjat komma i kapp och att nästa steg är att jobba med effektivitetshöjande aktiviteter inne i hjärtat av anläggningen, i stek- och packhallen.

– Det är många som säger att det har blivit väldigt mycket bättre efter branden, just eftersom vi hade möjlighet att renovera och genomföra förbättringar. Nu firar vi alltid med tårta den 11 april, årsdagen för uppstarten av anläggningen.

Uppstarten innebar ett fokus på bassortimentet, att få upp lagren igen efter stilleståndet. 2024-2025 har inneburit bättre möjligheter till produktförädling och nya produkter. Även om recepten och koncepten kommer från Lantmännen Cerealias marknads- och produktutvecklings-team centralt, så är personalen i Laholm engagerade i provkörningar och att testa de nya produkterna och hur de faktiskt fungerar att tillaga i stor skala. Att fortsätta involvera personalen är det som bygger den positiva kulturen i Laholm, säger Åsa och understryker att det är inget man kan ta för givet utan måste arbeta för att bibehålla.

– Vi involverar därför hela tiden personalen i det som händer framåt. Som chef är det bland det roligaste i mitt jobb, att få jobba tillsammans med människor, att nå mål tillsammans och att se folk utvecklas inom sina roller eller våga testa något nytt.

DET RÅDER EN framtidstro på Cerealia i Laholm. Även om omvärldsläget kan kännas skakigt och folk har mindre i plånboken att handla för. Åsa och

medarbetarna möter det med att vara mer kostnadseffektiva, producera mer, minska spill och stillestånd. Under 2023 och 2024 lyckades de öka effektiviteten, minska såväl stillestånden som produktionsspill drastiskt.

– Det är mycket som har bidragit till vår framtidstro. Ett – att vi fått pengar att renovera, två – att vi har fått jobba på i vår egen takt med de prioriteringar på anläggningen som vi sett som viktigast. Det tycker jag är en styrka inom Cerealia, att mycket av besluten ligger lokalt hos ledningsgruppen här. Vi har också ett väldigt gott samarbete med Lantmännen Fastigheter som vi hyr lokalerna av, säger Åsa.

MEN DEN VIKTIGASTE FRÅGAN:

Vad brukar medarbetarna här i Laholm äta till lunch?

– Den frågan får vi ofta. Vi serverar faktiskt pannkakor på fredagar för dem som vill, så man kan testa sortimentet. Det är lite lustigt, för det är alltid fler entreprenörer och leverantörer som lägger sina besök här på just fredagar. Runt lunch... ●

Så funkar

Lantmännen

Sex avgörande faktorer i hur
vår verksamhet fungerar och
som adderar värde.

Ägs av medlemmarna

Lantmännen är ett kooperativ
som ägs av sina medlemmar
– cirka 17 000 svenska
lantbrukare. De är både ägare
och affärspartners.

Utdelning till medlemmarna

Vinsten delas ut till
medlemmarna via
återbäring, efterlikvid,
insatsutdelning och
insatsemission. Summan
baseras på var och ens
handel med Lantmännen
och **det kapital** man har i
föreningen.

Demokratiskt styrt

Genom sitt medlemskap får man
en röst och kan vara **med och fatta
beslut**. Föreningsstämman är det
högsta beslutande organet med
101 valda fullmäktige.

Lokal förankring

Verksamheten är uppdelad
i **20 distrikt**. Här sker dialog
och påverkan genom möten,
förtroenderåd och arbetsgrupper.

Förädling ger resultat

Största delen av Lantmännens
vinst skapas i förädlingsverksamhet
– som spannmålsförädling till
livsmedel och bioenergi.

Handel med emissionsinsatser

Medlemmar kan köpa och
sälja emissionsinsatser,
som ger rätt till framtida
utdelning och bygger på
överskott från Lantmän-
nens industriverksamhet.

Vallodling i nya hjulspår

Vall är Sveriges vanligaste gröda – och direkt avgörande för en hållbar och lönsam mjölk- och köttproduktion. På Framtidsgården Viken utanför Falköping sker innovation och utveckling för bättre resultat här och nu – och för att säkra framtidens mjölkproduktion.

TEXT Peter Hammarbäck

När Annika Nilsson, produktchef för vallfrö och majs på Lantmännen, beskriver sitt arbete, lyser engagemanget igenom. Hon är markväxtagronom, uppvuxen på mjölkgård – där vallen var en självklar del av produktionen. Idag är hon en av de främsta rösterna för innovation inom svensk vallodling. Genom Projekt Viken vill Lantmännen inte bara förbättra vallens kvalitet, utan också förändra hur vi tänker kring odling och utfodring.

Bakom varje ny vallfrösor sort ligger ett tålamodskrävande utvecklingsarbete. Från att ett tankefrö såtts tar det mellan 15 och 18 år innan en ny vallfrösor sort kan tas till marknaden, förklarar Annika Nilsson:

– När första korsningen i förädlingen är gjord väntar år av utvärdering av sorternas egenskaper och kvalitéer. Det sker i både privata försök och i den officiella svenska sortprovningen. Det tar tid helt enkelt, och därför måste vi redan nu försöka förstå vad marknaden behöver om 15 år.

En styrka inom Lantmännen är att vallväxtförädlingen finns i företaget. Annika beskriver den nära dialog hon har med förädlarna Linda Öhlund och Max Söderholm. Målet är att säkra framtidens grovfoderproduktion trots ett förändrat klimat, och att säkerställa att de vallsorter som så småningom tas till marknaden har förbättrade egenskaper jämfört med befintliga sorter.

I PROJEKT VIKEN kopplas växtodling direkt till foderkvalitet. Projektet utgick från en beställning från foderexperten Cecilia Lindahl: vilket foder behöver korna för att producera maximalt med mjölk? På så sätt kopplas effekten av växtodlingen ihop med utfodring och djurens produktion, något som inte alltid är fallet.

Fem parametrar sattes upp: smältbarhet, proteinnivå, TS-halt, fiber-nivå och nettoenergi. Tillsammans med dåvarande kollegan Per-Anders Andersson, vallrådgivare på Växtråd, utformades en strategi för att lyckas uppfylla foderexpertens beställning. Fröblandningen Mira 21 – lämpad

Annika Nilsson.

för fyrskördesystem i Götaland och Svealand – valdes ut som en grund, och därefter togs ett skräddarsytt gödslings- och skördeschema fram.

EN VIKTIG LÄRDOM från Projekt Viken är att fler lantbrukare kan optimera sin vallodling med relativt enkla medel.

– I stället för att köra på i gamla hjulspår och odla som man alltid gjort tycker jag att man ska börja i tanken: vilket foder behöver mina djur? För att lyckas med det bör man börja planera redan under vintern, och gärna ta hjälp med rådgivning av både utfodrings- och växtodlingsexperten, säger Annika Nilsson.

”Vallodling handlar om mycket mer än att bara låta gräset växa. Vallens näringsinnehåll och volym går att påverka – och det finns mycket bra kunskap att hämta.”

Under säsongen finns dock fortfarande möjligheter att påverka utfallet av vallodlingen. Genom precisionsodling kan kvävegödslingen anpassas, till exempel med hjälp av en N-sensor eller en gratistjänst som CropSAT. Även skördeintervallerna kan justeras, baserat på utfallet i första skörden.

NÄR ANNIKA NILSSON pratar låter hon lika mycket som en vetenskapsman som en lantbrukare. Är det där man behöver vara kompetensmässigt för att lyckas med sin vallodling? Inte nödvändigtvis, menar Annika:

– Du behöver absolut inte vara

vetenskapsman, men gärna lite nyfiken. Vallodling handlar om mycket mer än att bara låta gräset växa. Vallens näringsinnehåll och volym går att påverka – och det finns mycket bra kunskap att hämta.

HUR GICK DET DÅ, lyckades Annika och hennes kollegor svara mot beställningen från Cecilia Lindahl? Jodå, de uppfyllde inte alla parametrarna i alla fyra skördarna men på totalen blev det ett positivt utfall. Nu väntar finjusteringar i bland annat skördeintervaller för att säkerställa en jämnare kvalitet mellan de olika skördarna.

Projekt Viken har fått bra genomslag

genom sociala medier, filmer, kundträffar och webbseminarier. Bland annat i det gemensamma initiativet Grovfoderlyftet med Yara. Och arbetet fortsätter. Under 2025 väntar nya försök med precisionsgödsling av vall, finansierade av Lantmännens forskningsstiftelse.

– Vallen är Sveriges största gröda – avgörande för en hållbar och lönsam kött- och mjölkproduktion. Vi vill hjälpa våra kunder att få ut mer av sin vall, och visa att vi på Lantmännen besitter en stor kunskap på ämnet. Det är en del av vårt ansvar som kooperativt företag, säger Annika Nilsson. ●

Utdelningen – i prylar

Den totala utdelning som föreslås på stämman i maj var på hela **1 125 000 000 kronor** – välkommet för många av våra ägare. För utdelningen kan var och en av våra **17 000 ägare** till exempel köpa*...

12

Korv med bröd

– varje dag hela året. Hoppas du gillar korv.

4

Lantmännen-retrokepsar

å 45 kronor, varje .
Bra också att 5 kronor per keps går till WeEffect.
Men i och för sig, var ska du förvara de 1 460 kepsarna när året är slut?

18

portioner havre-grynsgröt med mjölk och frysta bär

– om dagen. Det är nästan mer gröt än man orkar äta...

Hej
medarbetare!

Sven Hellberg
– 35 år inom Lantmännen

“Kooperationer känns hippare igen”

Den roll som Sven Hellberg inte haft inom Lantmännen finns nästan inte. Nu närmar sig pensionen – och mer tid för biodling.

Du har varit på Lantmännen i 35 år. Vad har fått dig att stanna så länge inom samma organisation?

– Lantmännen är en väldigt trevlig arbetsgivare, och jag har alltid gillat kontakten med lantbrukarna. Vi är inte bara säljare utan utvecklar riktiga, långvariga relationer med våra medlemmar och kunder. Jag har bra kollegor, och så har det dykt upp nya utmaningar vid rätt tillfälle. Jag tycker att det är roligare att säga ja än att säga nej!

Berätta mer om dina olika roller – vad har du gjort inom Lantmännen?

– Jag började 1990 som produktutvecklare med ansvar för utveckling av foder till kalvar och växande ungnöt. Efter nio år i Stockholm flyttade jag till Skåne och blev produktchef för Nötfor på dåvarande Skånska Lantmännen. Efter 25 år med olika chefsroller inom foder fick jag en möjlighet att jobba som medlemsansvarig i södra Sverige, och det senaste decenniet har jag delat min tid mellan olika chefsroller inom foder och utveckling, och medlemsarbete. Nu har jag min tjänst på foder men är utlånad till medlemsavdelningen på halvtid.

Jämför med 1990: vad är annorlunda?

– Rent praktiskt är det ju väldigt annorlunda. När jag började hade jag till exempel en sekreterare som skrev rent mina manuskript. Vi fick internet i mitten av 1990-talet, men bara på en dator i korridoren som vi delade på. Även på ett större plan har det hänt väldigt mycket, både organisatoriskt inom Lantmännen och med svenskt lantbruk. Det stora är att lantbruket gått från reglerat till att verka på en öppen marknad. En annan sak är att Kooperationer inte alltid har känts som den hippaste företeelsen genom åren, men jag tycker nog att vinden har vänt i den frågan.

SVEN HELLBERG

Gör: Medlemsansvarig i Nordvästra Skåne, Kristianstad-Blekinge, Halland, Västra Sverige, samt senior rådgivare inom avdelningen för Forskning och Utveckling.

Ålder: 64 år

Familj: Fru och tre utflugna barn. ”Där har jag ’misslyckats’, för ingen blev agronom, det blev två jurister och en ingenjör i stället.”

Gör på fritiden: Jag har ett 60-tal bisamhällen som håller mig sysselsatt på sommaren.

Vad har förändrats i medlemmarnas behov och förväntningar genom åren?

– Det är ganska likt: de förväntar sig att Lantmännen ska leverera det de behöver till gården och att vi kan hjälpa dem att utvecklas. De förväntar sig också att koncernen ska leverera ett resultat.

Hur fortsätter Lantmännen vara relevant för sina ägare?

– Genom att fortsätta att vara lyhörda och stå fast vid ’en medlem – en röst’. Svenska lantbruket är inne i en strukturiomvandling där allt färre lantbrukare står för en allt större del av omsättningen, men jag tror att det vore farligt för Lantmännen att bara lyssna på de stora aktörerna.

Du har sagt att du ska gå i pension vid årsskiftet – vad kommer du att sakna mest från arbetslivet?

– Gemenskapen och kontakten med lantbrukare och kollegor. Det är inget nio till fem-jobb – medlemmar kan och får gärna ringa på kvällarna – jag ser inte det som ett problem utan en möjlighet att hjälpa till. Det är en devis jag försöker leva efter: om någon säger att vi har ett problem, då tycker jag att nej, vi har en möjlighet att lösa en utmaning! Solen skiner ju inte varje dag, så är det bara, vi får göra det bästa av det vi har för händerna. ●

Viktiga erfarenheter och större nätverk

Nu är nomineringen till nästa omgång av **Lantmännens ambassadörsprogram** öppen – vem tycker du ska få en av platserna? Och varför ska man egentligen vara med? Så här svarar fem tidigare deltagare.

NOMINERA!

Läs mer och nominera din kandidat på **XXXX**.

Louise Gårdenborg (2019)

Växtodling, Uppland

Vad har det inneburit för dig att vara en av ambassadörerna i Lantmännens ambassadörsprogram?

– En inblick i Lantmännen och möjligheten att träffa fler lantbrukare, från övriga distrikt och med andra inriktningar. Värdefullt! Alla är unga och är i samma sits och har delvis likartade frågeställningar. Och nu som förtroendevald känner jag igen ansikten när vi ses. Så jag har breddat nätverket.

Finns det någon koppling mellan programmet och att du blivit förtroendevald?

– Inte direkt, men det kan ha påverkat genom att jag fick upp ögonen för möjligheten.

Hur ska man förbereda sig inför programmet?

– Det behöver man inte. Det är snarare så att man ska betrakta det som en bra möjlighet för att dela erfaren-

heter, och komma med tankar och idéer. Lantmännen vill veta vad som intresserar unga lantbrukare så det är välkommet att föreslå innehåll för de olika träffarna inom programmet och även utveckling av detsamma.

Vem ska man nominera till ambassadörsprogrammet?

– Unga, nyfikna lantbrukare som vill utvecklas och är öppna för annan kunskap än det som ligger närmast den egna verksamheten. Det är till nytta även om man inte ska driva en gård. Programmet ger ett bättre grepp om helheten, om det som är utanför ens egen värld.

”Programmet ger ett bättre grepp om helheten, om det som är utanför ens egen värld.” Louise Gårdenborg

Axel Willman (2019)

Växtodling/mjölkproduktion, Höglandet

Vad har ambassadörsprogrammet inneburit för dig?

– En insyn i Lantmännen. Nu är jag förtroendevald och sitter i distriktsstyrelsen. Men var det till följd av ambassadörsprogrammet? Det måste vi fråga valberedningen om! Men man kan ju i alla fall säga att sannolikheten att jag skulle bli invald ökade. Och det var lättare för mig att ta ställning till erbjudandet och en kortare startsträcka.

Vem tycker du att man ska nominera till programmet?

– Jag tycker att det bygger på att man kan se sig som förtroendevald, annars ska man kanske inte hoppa på det. Även om det inte var något jag hade planerat för så var det väl inte en främmande tanke. Nu är jag inne på fjärde året och det är både trevligt och roligt!

Fem svarar

Josefine Andersen (2022)
Säljare/mjölkkvalitetsrådgivare,
Kristianstad-Blekinge

Vad gav det dig att vara med i Lantmännens ambassadörsprogram?

– Vi fick insikt i många olika delar av Lantmännen och fick se både bredden och driften. Jag trodde inte att vi skulle komma så in i hjärtat men vi fick ta del av fina föredrag och handfast information, och träffa människor som är delaktiga i det dagliga.

Vad fick du ut rent personligen?

– Dels är jag väldigt glad och stolt att ha blivit nominerad. Och när jag har sökt jobb har jag haft möjlighet att använda både erfarenheten och de nya kontakterna bland såväl övriga ambassadörer som personer vi träffade.

Vem ska man nominera till ambassadörsprogrammet?

– Det ska vara någon som gillar och drivs av det här med utveckling och framtidens lantbruk. Någon som är engagerad. För den personen finns mycket att hämta hos Lantmännen, som ligger i framkant i ämnet. Och gärna en person som vill knyta kontakter och få ett bredare perspektiv.

”Jag är väldigt glad och stolt att ha blivit nominerad.” Josefine Andersen

Ina Holmberg (2024)
Djurskötare, Västerbotten

Vad har ambassadörsprogrammet inneburit för dig?

– Jag är uppvuxen på gård men hade inte varit i kontakt med Lantmännen tidigare, så programmet gav insyn i vad Lantmännen är. Jag var nyligen på min första stämma– och förstod vad man pratade om! Kunskapen från programmet var jättegivande att ha med sig. Och det var väldigt kul att träffa de andra i gruppen, särskilt när vi möttes allihop i Stockholm. Det blev riktigt bra diskussioner och dynamik.

Vem ska man nominera till programmet?

– Unga, skulle jag vilja säga. Och gärna lyfta nya namn och ge dem chans att komma in. Jag tycker inte att du behöver ha en egen gård, till exempel, men vara på gång att gå in i lantbruksföretaget. När jag blev nominerad blev jag paff: Varför jag? Men samtidigt gav det ju mig så mycket just för att jag inte var insatt. En helt ny värld öppnade sig.

Du jobbar på två mjölkgårdar nu. Vad har du för planer framåt?

– Att producera framtidens mat!

Simon Vestberg (2019)
Mjolkproduktion, Gotland

Vad har ambassadörsprogrammet inneburit för dig?

– Det viktiga jag fick med mig var att jag fick en inblick i organisationen. Lantmännen med alla olika grenar är ju så mycket större än vad vi ser i vår vardag. Jag visste på ett ungefär, men nu fick jag en egen inblick.

Vem ska man nominera till programmet?

– Yngre individer som vill komma in i detta. Vi behöver bli fler i hela näringen, och det är viktigt att Lantmännen har en stark anknytning till lantbruksyrket. Så unga som brinner för jordbruket, som är engagerade och kan jobba sig upp.

Vi i Lantmännen

Stämman bjöd på rekordresultat

Den 7 maj samlades 101 fullmäktige från 20 distrikt för att genomföra årets föreningsstämma. Där beslutades bland annat om utdelning till medlemmarna och val till Lantmännens styrelse genomfördes. Jan-Erik Hansson valdes efter stämman till ny styrelseordförande.

STÄMMAN INLEDDES MED föredrag av avgående styrelseordförande Per Lindahl, som delade sina reflektioner från 14 år i Lantmännens styrelse, varav de senaste åtta åren som ordförande – och sin syn på framtiden. Ekonomi- och finansdirektör Michael Sigsfors presenterade sedan resultatet för 2024, vilket bland annat inkluderade en rekordsättning på 68 miljarder kronor och det högsta rörelseresultatet någonsin: 2 868 MSEK.

Därefter beslutade föreningsstämman i enlighet med styrelsens förslag på utdelning, vilket innebär att 1,125 miljarder kronor kommer att delas ut till Lantmännens medlemmar – den näst högsta utdelningen någonsin.

Vd och koncernchef Magnus Kagevik avslutade förmiddagens program med en presentation av läget i Lantmännens affärer och vägen framåt, som till stor del handlar om att öka livsmedelsproduktion och -export och stärka lönsamheten på medlemmarnas gårdar, i kombination med ett tydligt fokus på kostnadskontroll och åtgärder för att hantera en osäker omvärld.

Eftermiddagen bjöd bland annat på en gästföreläsning av före detta överbefälhavare Micael Bydén, som diskuterade den osäkra omvärlden och geopolitiken – och underströk vikten av nära samarbete mellan offentlig sektor och näringslivet för att säkra en god nationell beredskap. Landsbygdsminister Peter Kullgren gjorde sedan Per Lindahl sällskap på scen för att kommentera den nyligen presenterade svenska livsmedelsstrategin.

Elisabeth Ringdahl, chef för division

Lantbruk, gav också en presentation kring läget i lantbruksdivisionen – både med fokus på nutiden och satsningar för att utveckla framtidens jordbruk.

FÖRENINGSTÄMMAN fattade därefter beslut om vilka som ska ingå i Lantmännens styrelse: det beslutades att styrelsen ska bestå av nio stämmovalda ledamöter samt arbetstagarrepresentanter. Stämman beslutade i enlighet med valberedningens förslag om omval av Patrick Aulin, Jenny Bengtsson och Johan Bygge samt nyval av Karin Berggren. Inför stämman hade Per Lindahl, styrelseordförande, och Gunilla Aschan, styrelseledamot, avböjt omval. På det konstituerande styrelsemötet som följde stämman valdes Jan-Erik Hansson till ordförande och

Jan-Erik Hansson.

Patrick Aulin till vice ordförande.

– Jag är hedrad över det förtroende styrelsen har visat mig, och det är med både stolthet och ödmjukhet jag tar mig an uppdraget som styrelseordförande i Lantmännen.

Tillsammans med styrelsen och ledningen ser jag fram emot att fortsätta utveckla vårt kooperativ, stärka svenskt lantbruk och den svenska livsmedelsproduktionen. Vi har goda möjligheter till fortsatt tillväxt i Lantmännen, samtidigt som vi ska fortsätta skapa bättre förutsättningar för lönsamhet på medlemmarnas gårdar, säger Jan-Erik Hansson, ny styrelseordförande i Lantmännen.

Dagen avslutades med avtackning av de avgående styrelseledamöterna Tomas Welander, Gunilla Aschan och Per Lindahl. ●

Vi i Lantmännen

På gång

5 augusti

Älmeboda

Vallkväll hos Tobias och Frida Holmqvist, Skarmansmåla. Distrikt Kronoberg.

5-6 september

Värnamo

Skogadagar i Värnamo. Distrikt Höglandet.

17 oktober

Målilla

Höstmöte Hagelsrum, Målilla Distrikt Kalmar-Öland, Höglandet och Östergötland.

4 november

Eskilstuna

Höstmöte på Munkteilmuseet. Distrikt Sörmland.

Agrolkortet nu Lantmännenkortet

5 juni blev Agrolkortet Lantmännenkortet med samma fina drivmedelsrabatter plus några nya förmåner.

Designen har uppdaterats och i samband med att det nya kortet lanserades även en ny hemsida, **lantmannenkortet.se**

I den nya appen, Lantmännen Finans kan du bland annat se dina köp, aktuella erbjudanden och välja din egen personliga kod. I appen finns också en kartfunktion där du snabbt kan se vilka rabattgivande stationer som finns i närheten.

Har du frågor om Lantmännenkortet är du välkommen att kontakta kundservice hos Lantmännen Finans på telefon 010-556 30 00.

Nu kan du få gårdsnamnet på kepsen

Vid stämman i maj lanserades Lantmännens nya profilshop. Nytt är att den vänder sig enbart till våra ägare och medlemmar:

– Kläderna där har fått en profilering endast för våra ägare, så att de kan bära Lantmännens profil och symbol men utan att se ut exakt som oss som jobbar på Lantmännens olika bolag, säger David Lundgren, ansvarig för profilshopen.

Ytterligare en nyhet är att det går att beställa ett extra tryck på kläderna med ditt namn och gårdsnamn. Nu kan du alltså få en fleecetröja eller en keps i LM:s profil – men med ditt unika gårdsnamn.

Här hittar du nya shopen:

GRODDEN 2.2025

Nu är den här – boken om dig!

Änningen är den klar – Berättelsen om Lantmännen. Boken tar sitt avstamp för 120 år sedan, när Svenska Landtmännens Riksförbund bildades – grunden till det som idag är Lantmännen.

– Det känns jättekul att förarbetet med omfattande research i våra arkiv hos Centrum för Näringslivshistoria samt stort engagemang av tidigare och nuvarande anställda och medlemmar nu är en bok redo att läsas, berättar Camilla Telander Pulliam, projektledare för boken och senior kommunikatör på Lantmännen.

Lantmännen har en gedigen historia som lett fram till det Lantmännen vi känner och som fortsätter att utvecklas idag. En global koncern med medarbetare i ett 20-tal länder och försäljning i fler än 60 länder. Lantmännen är idag ett av Nordens största livsmedelsföretag. Människor behöver mat och utvecklingen av framtidens jordbruk och livsmedelsproduktion är något som berör alla. För att försörja en växande global befolkning och samtidigt minska påverkan på klimatet krävs innovativa och smarta lösningar. Lantbruk och

livsmedel kommer att fortsätta vara två viktiga framtidsbranscher.

– Med boken Berättelsen om Lantmännen vill vi göra vår långa och innehållsrika historia tillgänglig för fler – tidigare och nuvarande medlemmar, medarbetare samt affärs- och samarbetspartners. Samtidigt vill vi dokumentera och lyfta fram Lantmännens betydelse som en del av utvecklingen av svenskt lantbruk och näringsliv genom tiderna. Vi ser fram emot ytterligare hundra år av innovation och framsteg – där vi fortsätter att skapa värde från åkermarken och bidra till ett livskraftigt lantbruk för kommande generationer, säger Frida Tydén, kommunikations- och marknadsdirektör på Lantmännen.

Boken har tagits fram på uppdrag av Lantmännen och producerats tillsammans med Centrum för Näringslivshistoria.

Boken finns att beställa på xxxxxxxx.

Lantmännens Från jord till bord-stipendium till uppsats om innovativ sensorteknik

Från jord till bord-stipendiet är en del av Lantmännens långsiktiga samarbete med studenterna vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Ultuna Studentkår. Stipendiet, som delas ut årligen, syftar till att uppmärksamma och premiera studenter och alumner för arbeten som bidrar till att utveckla svenska lantbruksföretag – med fokus på både lönsamhet och hållbarhet.

Årets stipendium tilldelas Johanna Forss för hennes examensarbete "Estimation of Ley Quality with the Arable Mark 3 – A Commercial Field Spectrometer".

– Vi är väldigt glada över att tilldela årets Från jord till bord-stipendium till Johanna. Hennes arbete är både nytänkande och jordnära – i dubbel bemärkelse. Det visar på hur digitala verktyg kan göra verklig skillnad i praktiken, både för förbättrad produktion, ökad effektivitet och minskad klimatpåverkan, säger Patrik Myrelid, strategichef på Lantmännen.

Lantmännen är starkt engagerade i frågan om hur teknik och innovation kan hjälpa lantbruket att utvecklas hållbart – och Från jord till bord-stipendiet är en del av det engagemanget.

– För oss är det viktigt att stötta unga talanger som vågar tänka nytt inom områden där potentialen är stor men verktygen saknas. Johanna visar hur vetenskap, innovation och jordnära tillämpning kan mötas. Det är precis det vårt stipendium vill uppmuntra, säger Patrik Myrelid.

Lägre resultat i första tertialet – besparingsprogram initierat

Lantmännens omsättning under första tertialet ökade till 22,7 miljarder kronor och rörelseresultatet uppgick till 566 MSEK, vilket är lägre än förra årets resultat på 848 MSEK för samma period. Ett besparingsprogram om en halv miljard har initierats för att anpassa verksamheten till nya marknadsförutsättningar och säkerställa långsiktig konkurrenskraft och lönsamhet.

Här kan du läsa mer: →

Nya supportpaket för Trimble-användare

Dataväxt lanserar nya supportpaket för kunder som använder Trimbleautostyrning. Efter önskemål från kunderna om bättre tillgänglighet på supporten – och prioriterad hjälp vid behov – finns nu tre nivåer: Basic, Premium och Premium Plus.

Basic är kostnadsfri och inkluderar support via chatt, mejl och tillgång till manualer i kunskapsbanken.

Premium ger utökad support, inklusive telefonsupport och möjlighet till utlåningsenhet vid driftstopp.

Premium Plus innehåller allt i Premium och inkluderar dessutom: gratis utlåningsenhet vid haveri, kostnadsfri webbutbildning, årligt servicebesök med funktionskontroll inför säsongen samt hjälp med styrfiler.

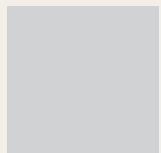
Enligt Kenneth Wilson på Dataväxt handlar det om att säkra driften.

– Du köper en trygghet kan man säga, där vi tar ansvar för att GPS-tekniken i hytten fungerar. Att få stillestånd under skörd kan vara väldigt kostsamt så det är

det vi vill hjälpa kunderna att undvika.

En annan nyhet från Dataväxt är den nya digitala sprutjournalen där användarstöd ges direkt i systemet. Den finns i versionerna Bas och Pro. Pro varnar till exempel om ett visst preparat är utgången – något som kan minska risken för dyra fel vid kontroll.

Läs mer: →

Utbildning för nyvalda i distrikten

I början av april bjöds alla nyvalda i distriktsstyrelser och valberedningar in till två dagar av utbildning på huvudkontoret i Stockholm. Mötet var en uppstart och utbildning inför uppdraget som förtroendevald. Deltagarna vittnade efteråt om givande dagar med många inspirerande programpunkter, de fick till att börja

med träffa **Lantmännens ordförande** Per Lindahl som berörde verksamheterna i hela koncernen, samt berättade om resultat och utdelning.

Jenny Andrén.

Jenny Andrén, förtroendevald i distrikt Sörmland, tog vid och berättade om deras arbetssätt och hur de kommunicerar med medlemmarna. Cathrine Hannell och Stina Nilsson från Medlemsavdelningen informerade om vad uppdraget innebär och hur det går till i praktiken.

Dag två fick **de** träffa ansvariga från några olika divisioner inom Lantmännen, bland annat Claes Johansson, chef för Hållbar utveckling, som beskrev hållbarhetsarbetet inom Lantmännen. ●

Några röster från utvärderingen efter utbildningen:

"Viktigast var nätverksbyggandet med andra, nya förtroendevalda".

"Jag känner nyfikenhet att veta ännu mer. Mötet med andra nya – och gamla – förtroendevalda var givande".

"Nu vet jag mer kring vad som förväntas av mig som person, och vad som gäller när jag representerar Lantmännen på olika sammankomster".

"Jag har inga förslag på förbättringar, dock vill jag skicka med att det var mycket bra och intressant att man fick träffa diverse olika höga chefer och tjänstemän. Även bra att höra hur olika distrikt har lagt upp arbetet, och hur de löser diverse praktiska grejer".

Växtkraft till dig med Sveriges viktigaste jobb

Livskraftiga gröna näringar är livsviktiga, och vi gör allt vi kan för att stärka dem. Vi finns här för att hjälpa dig möta utmaningar och främja möjligheter. För att lösa investeringar, trygga sparande och förhandla fram förmånliga avtal. Vi finansierar Sveriges framtidsbransch, helt enkelt. Hör av dig så hjälper vi dig vidare.

- Skräddarsydd maskinfinansiering
- Sparande med rejäl ränta
- Mastercardkort med rabatt på drivmedel

Läs mer på
lantmannenfinans.se

Landet runt

Grodden gör nedslag i några av Lantmännens 20 distrikt.

WEBBINARIUM NORR

Ökad kunskap i norr

Onsdagen den 12 mars hölls ett regionsanpassat webinarium av Grovfoderlyftet. Eventet blev mycket lyckat och deltagarna fick ta del av värdefulla tips och praktisk information från Sveriges främsta experter inom grovfoderproduktion.

ÖSTERGÖTLAND

Spannmålsinspiration

Spannmålsträffen på Vreta Kloster den 22 januari gästades av nya spannmålschefen Per Germundsson. Han pratade om spannmålsmarknaden 2025, men även gödselmarknad, utsäde, sträckfilm, gödsel och växtskydd var intressanta ämnen som lyftes under träffen.

SÖDRA SKÅNE

Växtodling på agendan

Den 4 mars anordnades en växtskyddskonferens i Lund där de cirka 200 deltagarna bland annat fick lära sig mer om Lantmännens strategiförsök, svarta ax i vete, Dataväxt nya digitala sprutjournal och sprutteknik med Lantmännen Maskin. Externa talare breddade perspektiven ytterligare.

DALA-AROS

Sala visar upp maskiner

Under maskinvisningarna i Sala 22-23 februari visades bland annat den nya traktorn Fendt 620, och olika modeller från Valtra upp för de 550 besökarna som kom.

KRISTIANSTAD-BLEKINGE

Soligt i Karlskrona

Karlskrona visade sig från sin bästa sida under maskinvisningen den 7 - 8 mars. Strålände solsken och vindstilla i en stad där det annars alltid är motvind. Många besökare var på plats både fredag och lördag och representanter från styrelsen, som stod för grillningen, delade ut över 1 000 korvar. Flera demomaskiner samt kundsålda fanns att beskåda och de hade liveuppvisning av vedmaskin med till-

hörande sågbord som ledde till direktförsäljning på plats!

Emissionshandel

Handel med emissionsinsatser

Order-period Nr	Antal köp styck	Antal sälj styck	Transak- tionspris %	Totalt om- satt volym Kr
2024				
5	91	174	120 %	14 202 648
6	50	67	120 %	6 014 455
7	34	122	115 %	5 593 500
8	73	145	115 %	10 785 448
9	64	103	119 %	8 295 560
10	62	66	123 %	5 991 492
2025				
1	61	86	130 %	7 563 749
2	59	84	130 %	6 980 045
3	44	83	130 %	7 005 809
4	93	169	120 %	13 712 812

Kompletterande information finns på lantmannen.se/emissionshandel

Kontoöversikt och gällande räntesatser

Lantmännen Lantbruk/Maskin SE	Räntesatser 1 juni 2025
Fakturor	efter förfallodag 12,35 %
Faktura med finansieringstjänst	efter förfallodag 6,00 % efter nytt förfalldatum 12,35 %
Spannmålsförskott	2,70 %
Sparmedel och avräkningar, disponibelt	2,00 %

Har du frågor om dina konton eller sparmedel? Kontakta cf.ssc.kassatjanst@lantmannen.com

Hej, Emma Granefelt på Jussö gård...

... välkommen som ny medlem. Hur känns det, och varför gick du med?

– Vi har startat ett driftbolag som har tagit över medlemskapet. Pappa har hittills varit med som enskild firma, sedan han började med höns 2004.

Du och din pappa driver Jussö gård i Småland, med äggproduktion och växtodling. Hur hamnade ni där?

– Jag bodde och arbetade inom hotell i Norge fram till 2020 och hade inga planer på att jobba på gården – men så frågade mamma och pappa om vi ville testa. Och ska man göra det är det ju bra att passa på innan barnen börjar skolan. Så då blev det så – och vi blev kvar. Jag har alltid varit intresserad av mat och att vara med där det börjar, det är trevligt.

Varför blev ni kvar?

– Främsta anledningen var att vara nära familjen igen och roligt att jobba med dem! Jag hade bott nästan 70 mil bort och det var skönt att vara nära bröder och föräldrar, inte minst med små barn. Dessutom har jag jobbat extra i hönsriet sedan tonåren och alltid tyckt att det är roligt.

Hur ser era långsiktiga planer och förhoppningar ut?

– Vi har 16 000 Krav-certifierade värphöns, 100 ha mark som vi valt att arrendera ut. Vi har även ungefär 170 ha skog på Jussö och 240 ha växtodling i Ängelholm. Framåt har vi planer på att bygga en bemannad gårdsbutik – det har vi drömt om länge. Nu har vi en liten obemannad butik där vi säljer egna produkter som ägg, potatis, honung, ripsolja och fullkornsmjöl. Sen köper vi in och säljer bland annat olika drycker, kryddor och pasta producerad på surdeg. Bara svenska produkter, de är så bra så det behövs inget annat. Butiken omsätter 700 000–900 000 kronor per år.

Varför vill ni ha en bemannad butik?

– Jag har det här med service i mig! Jag saknar att träffa och prata med kunderna om produkterna. Jag gillar att träffa folk och jobba i de gröna näringarna. Jag är förtroendevald i LRF och Ekologiska lantbrukarna.

Vad har ni på gång just nu?

– Utöver butiken rullar det på. Nu är det

dags att släppa ut hönsen på sommarbete. De brukar gå ute från maj till september/oktober.

Finns det något som du vill se mer av inom svenskt lantbruk?

– Svensk ekologisk potatis! Det är en bristvara. Det har nog funnits för få sorter som är resistent mot bladmögel. Själva odlar vi bara potatis på ett hektar. Det är även brist på ekologiskt utsäde, så det efterlyses! Sen tycker jag det är spännande att kulturspannmål och baljväxter har ett uppsving nu, att de gamla sorterna kommer tillbaka och vi gör oss mer självförsörjande. Det är väldigt intressant. ●

LÄSARUNDERSÖKNING

Din åsikt är värdefull!

Vi på Lantmännen är intresserade av att veta vad du tycker om Grodden. Tack för att du svarar uppriktigt på frågorna och hjälper oss att bli bättre! Som tack för ditt svar är du med i utlottningen av specialdesignade Lantmännenstrumpor.

FRÅGOR

Hur många år har du varit medlem i Lantmännen?

----- år.

Läser du medlemstidningen Grodden?

☐ Ja ☐ Nej

Var brukar du läsa Grodden?

☐ Papper ☐ Digitalt

Hur läser du Grodden?

- ☐ Från början till slut
- ☐ Enstaka sidor
- ☐ Tittar på bilderna

Skulle du läsa tidningen om den var digital?

☐ Ja ☐ Nej

ONLINE

Du kan besvara undersökningen digitalt genom att följa qr-koden nedan. Alternativt fyller du i undersökningen och skickar ditt svar till oss, du hittar adressen på nästa sida. Märk i så fall kuvertet "Läsvärdesundersökning".

Vad är viktigast att Grodden skriver om?

- ☐ Nyheter om Lantmännen
- ☐ Nyheter om näringen
- ☐ Ämneskunskap
- ☐ Forskning
- ☐ Intervjuer med och reportage om andra medlemmar
- ☐ Omvärldsbevakning och trender
- ☐ Frågor kopplade till medlemskapet

LÄSARUNDERSÖKNING

Vilket för dig angeläget innehåll kan du inte få från annan källa?

Vad skulle du **personligen** vilja få mer av i Grodden?

Är det något du saknar helt i Grodden?

Hur kan Grodden vara till mest nytta för dig som medlem?

- ☐ Jag blir uppdaterad om det senaste inom koncernen Lantmännen.
- ☐ Jag blir informerad om sådant som rör min verksamhet och dagliga arbete.
- ☐ Jag blir uppdaterad om senaste forskningen som rör Lantmännens affärsområden.
- ☐ Jag får inspiration och insyn i andra medlemmars verksamheter.

Lista följande ämnen utifrån hur viktiga du tycker att de är att ha med i tidningen?

- ☐ Affärsnytta
- ☐ Nyheter om näringen
- ☐ Nyheter om Lantmännen
- ☐ Trender/internationell utblick
- ☐ Medlemsfrågor/ekonomi
- ☐ Medlemsintervjuer/medlemsreportage
- ☐ Forskning
- ☐ Produktutveckling
- ☐ Hållbarhet

Hur vill du helst ta del av information från Lantmännen som rör ditt medlemskap?

- ☐ Digitala nyhetsbrev
- ☐ Grodden
- ☐ Fysiska möten
- ☐ Podd
- ☐ LM2
- ☐ Postutskick
- ☐ Annat? Ange gärna! _____

Skicka svaret till **XXXX**. Senast den **XXX**.
Märk kuvertet "Läsvärdesundersökning".

Om du vill vara anonym går det bra men för att vara med i utlottningen av Lantmännenstrumpor behöver vi ditt namn och din adress.

Förnamn: _____

Efternamn: _____

Gatuadress: _____

Postnummer: _____

Postort: _____

Föreningsstämman – lite som skolavslutning!

Vid årets föreningsstämma i Stockholm deltog alla 101 fullmäktige från Lantmännens distrikt. En god uppslutning är både viktigt och roligt. Fullmäktige är valda på respektive distriktsstämma och representerar distriktets medlemmar på föreningsstämman. På stämman väljer fullmäktige koncernstyrelse och koncernvalberedning för Lantmännen.

I detta nummer av Grodden presenteras vår nyvalda styrelseledamot Karin Berggren i en särskild artikel.

Förutom stadgeenliga val är behandlingen av inkomna motioner en viktig punkt på föreningsstämman. Alla motioner som tas upp **där måste först ha behandlats** på respektive distriktsstämma. I år hade föreningsstämman sammanlagt 13 motioner att ta ställning till. Motionsbehandlingen genomfördes utan större diskussioner, där fullmäktige uppskattade styrelsens svar och förslag på fortsatt hantering. Jag vill särskilt nämna tre motioner, som berör den framtida medlemsorganisationen, strategi för medlemsorganisationen och framtida ägarstyrning. Dessa tre ska alla behandlas vidare eftersom de rör viktiga framtidsfrågor.

Det som lyfts fram i dessa motioner är att Lantmännen i dag är ett företag som växer och att det

därför är viktigt att ägarna – det vill säga du och alla övriga medlemmar – är organiserade med hänsyn till den snabba utvecklingen som sker liksom anpassade efter det faktum att antalet medlemmar minskar. En annan fråga som lyfts fram i motionerna är betydelsen av utbildning av de förtroendevalda. Framöver kommer det krävas att du som förtroendevald har en ännu djupare kunskap och förståelse inom bland annat ekonomi och strategi. Det är också viktigt att vi alla har en god kunskap i hur ett kooperativt företag fungerar samt hur det styrs av medlemmarna.

Föreningsstämman beslutade att ge koncernstyrelsen i uppdrag att under 2025 initiera ett arbete med utveckling av framtidens medlemsorganisation, vilket innebär en tänkbar reformering av distrikten och en genomgång av förtroenderådets sammansättning. Koncernstyrelsen fick också i uppdrag att följa upp utvecklingen av Lantmännens utbildningsprogram för förtroendevalda.

SAMMANFATTNINGSVIS KAN VI konstatera att motionerna berör viktiga frågor som ni alla medlemmar har ett ansvar för. Nämligen hur ni vill organisera och utveckla medlemsorganisationen och medlemsdemokratin i framtiden.

Jag tror att det är tio år sedan vi senast gjorde en förändring av antalet distrikt och det är inte konstigt att det är läge för en översyn nu. Det har som bekant hänt mycket de här åren. Antalet medlemmar har minskat med drygt 30 procent, vilket är en naturlig utveckling med tanke på minskningen av antalet lantbruksföretag i Sverige under samma period. I dag har vi andra verktyg för att mötas och interagera med varandra.

I skrivande stund har jag ingen klar bild över hur detta arbete ska se ut och jag tar tacksamt emot inspel om du har tankar och idéer om hur vi kan gå framåt. En sak som jag har lärt mig i mitt ledarskap i samband med förändringsarbete är att det är otroligt viktigt med delaktighet och förståelse för att få en acceptans för förändringar. Bra då att Lantmännen har en väl förankrad medlemsorganisation. Vi ska använda de möjligheter som den ger till diskussion, information och kommunikation. 🟢

Stina Nilsson, medlemschef

FOTO: SAMUEL UNÉUS

RGT Marstrand

Skörda stort och baka bäst

- Hög avkastning och utmärkt kvalitet
- Perfekt för kvarn och foder

Kask

Hög skörd varje gång

- Högavkastande och stabil
- Mångsidig och omtyckt sort

Chevignon

Skörda framgång tidigt

- Tidig mognad och hög avkastning
- Idealisk för tidig sådd

Trio i topp

Höstvete

Alla goda ting är tre, och våra toppsorter av höstvete är inget undantag. Våra växtodlingssäljare är experter och står redo att ge dig personlig rådgivning till rätt sortval för din odling.

